

## Schoolondersteuningsprofiel



**De Sterrenzanger**

Daar krijg je zin in leren.

**Rudolf Steinerschool**

Daar krijg je zin in leren.

5-7-2017

**School: Rudolf Steinerschool en de Sterrenzanger (Oudorp)**

**Adres: Sperwerstraat 1, 1826 KL Alkmaar**

**Website: [www.rsteinerschool.nl](http://www.rsteinerschool.nl), [www.desterrenzanger.nl](http://www.desterrenzanger.nl)**

**Werkgebied: Alkmaar-Noord/ Oudorp**

**Samenwerkingsverband: Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland**

**Website: [www.ppo-nk.nl](http://www.ppo-nk.nl)**

# Inhoud

## **1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel**

### **2. Algemeen**

- 2.1 Wat is passend onderwijs?
- 2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland
- 2.3 Ouders en kind

### **3. Onderwijsondersteuning**

- 3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie
- 3.2 Onze uitgangssituatie
  - 3.2.1 Leerlingen
  - 3.2.2 Opvoedsituatie thuis
  - 3.2.3 Sociaal netwerk
- 3.3 Inrichting onderwijsondersteuning

## **4. Ons schoolondersteuningsprofiel**

### **5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze**

- 5.1 Ondersteuningsniveaus
- 5.2 Werkwijze

## **6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school**

**Deze bijlagen zijn te vinden op de website van de school :snelmenu, documenten of op te vragen bij de schoolleiding.**

- TOPdossier, Handleiding TOPdossier, Stappen en procedures
- Toetskalender
- Afspraken bij de toetskalender
- Protocol verlengen en versnellen
- Verzuimbeleid
- Klachtenprotocol
- Pestprotocol
- Protocol voor medische handelingen
- Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Protocol PO-VO
- Protocol leerlingdossier en privacy
- Dyslexieprotocol
- Protocol ernstige wiskunde- en rekenproblemen en dyscalculie (ERWD)

# 1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

## **Wat is een schoolondersteuningsprofiel?**

In het schoolondersteuningsprofiel leggen we ten minste eenmaal per 4 jaar vast welke ondersteuning onze school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities onze school heeft voor de toekomst. We nemen ons profiel ieder jaar opnieuw door en passen het dan aan op kleine onderdelen.

Leerkrachten, schoolleiding en bestuur stellen samen het profiel op. Leerkrachten en ouders hebben adviesrecht via de medezeggenschapsraad.

## **Waarom een schoolondersteuningsprofiel?**

Elke school is wettelijk verplicht om een schoolondersteuningsprofiel te hebben. Met dit profiel laat onze school zien welke extra ondersteuning we uw kind kunnen bieden. Daardoor weet u waar u aan toe bent, als het gaat om de mogelijkheden van onze school.

Op basis van het profiel bekijken we welke expertise we nog moeten ontwikkelen en wat dat betekent voor de (scholing en toerusting van) onze leerkrachten.

Het schoolondersteuningsprofiel is belangrijk voor:

- Ouders. Het biedt u informatie – wat kunt u verwachten van de school?
- De school. We zetten de beleidslijn uit – wat is onze ambitie?
- De inspectie. We leggen verantwoording af.
- Collega-scholen in ons werkgebied. We stemmen met elkaar af.
- Het samenwerkingsverband. Er ontstaat overzicht over het geheel – bieden de scholen samen een dekkend netwerk?

## **Relatie met het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland**

Het samenwerkingsverband legt alle profielen bij elkaar om te beoordelen of het daarmee een dekkend aanbod kan realiseren. Doel is immers dat alle leerlingen passend onderwijs krijgen. Op basis van de schoolprofielen stelt het samenwerkingsverband de basisondersteuning vast. Dit is de ondersteuning die alle scholen kunnen bieden. Het gaat dan bijvoorbeeld om ondersteuning voor meer- en minderbegaafde leerlingen en om het omgaan met gedragsproblemen.

Ons schoolondersteuningsprofiel vloeit voort uit het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Dat is een wettelijk verplicht beleidsdocument waarin het samenwerkingsverband beschrijft waar het voor staat en hoe het dat organiseert. Het complete ondersteuningsplan is te vinden op de website: [www.ppo-nk.nl](http://www.ppo-nk.nl).

## **Relatie met schoolontwikkelplan-schoolgids**

Het schoolondersteuningsprofiel hangt bij ons samen met het schoolplan, het jaarplan en de schoolgids. Wij hebben het onderdeel gemaakt van documentatie waarmee we anderen informeren over onze school en is als bijlage terug te vinden op de website.

## 2. Algemeen

### 2.1 Wat is passend onderwijs?

Op 1 augustus 2014 trad de wetwijziging passend onderwijs in werking (en daarmee een ander stelsel voor extra onderwijsondersteuning). Passend onderwijs heeft tot doel om zo goed mogelijk onderwijs te bieden aan ieder kind, ongeacht de extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Passend onderwijs berust op drie pijlers:

- Schoolbesturen/scholen hebben de taak (zorgplicht) om leerlingen een zo goed mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.
- Iedere school is verplicht om een ondersteuningsprofiel op te stellen. Op deze wijze is duidelijk welke extra ondersteuning een school kan bieden.
- Scholen, reguliere basisscholen, speciale basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs cluster 3 en 4 werken samen in regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Voor onze regio is dat Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland ([www.ppo-nk.nl](http://www.ppo-nk.nl)). Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplan opgesteld en is (mede)verantwoordelijk voor een dekkende ondersteuningsstructuur, het toewijzen van de extra ondersteuning en de toelaatbaarheid tot scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs cluster 3 en 4.

### 2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Alle basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs in Noord-Kennemerland werken samen in 8 werkgebieden. Samen met de 14 betrokken schoolbesturen en gemeenten zorgen we voor een dekkend onderwijs-zorgaanbod. Belangrijke partners in ieder werkgebied zijn jeugdhulp en de leerplichtambtenaren van de gemeenten. We zijn met elkaar verbonden, zodat we optimaal aansluiten op uw kind.

Soms blijkt al tijdens de aanmelding dat uw kind méér nodig heeft dan de school in eerste instantie kan bieden. Soms wordt dat pas in de midden- of bovenbouw duidelijk.

Heeft uw kind extra onderwijsbehoeften? Dan schakelen wij de consulent passend onderwijs van ons werkgebied in. Samen met u gaan we op zoek naar de beste oplossing voor uw kind. Daarbij hanteren we een duidelijk omschreven werkwijze, waarover u meer kunt lezen in hoofdstuk 5. Zo zorgen we ervoor dat alle stappen in de juiste volgorde worden gezet.

### 2.3 Ouders en kind

Ouders zijn in ons samenwerkingsverband educatieve partners. U bent altijd betrokken bij het bepalen van het passende onderwijs – zie ook hoofdstuk 5 – u neemt deel aan het multidisciplinair overleg (MDO) met de leerkracht, intern begeleider en de consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband. Ouders zijn partners in de besluitvorming en geven toestemming voor de uitvoering van de gemaakte afspraken. Tijdens het MDO maken we stapsgewijs een passend plan en leggen we afspraken vast. Het TOPdossier, een webbased programma, helpt ons hierbij.

## **Ouders en kind op onze school**

Wij zijn van mening dat de betrokkenheid van ouders bij de school van hun kinderen sterk aan een voorspoedige schoolgang bijdraagt. Er zijn frequent ouderavonden voor het onderhouden van contact met ouders. Zij worden veel gevraagd mee te werken aan een fijne school; zij helpen bij het onderhouden van het plein, het schoonhouden van de school, het lezen, verkeerslessen, maar ook het organiseren van bijvoorbeeld jaarfeesten etc. Met regelmaat wordt er een koffie-ochtend georganiseerd. Ouders zijn welkom om te vernemen wat er speelt in de school, maar ook om bijvoorbeeld kenbaar te maken wat zij van de school vinden.

## **3. Onderwijsondersteuning**

---

### **3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie**

Kinderen leren meer als ze het naar hun zin hebben. De Rudolf Steinerschool en de Sterrenzanger maken deel uit van de Stichting Ithaka. Ithaka is de stichting die elf vrijescholen in Noord- en Zuid-Holland faciliteert om kinderen te laten worden wie ze zijn. Voor Ithaka is basisonderwijs niet het vullen van een vat, maar het ontsteken van een vuur. Daar maken we ons graag sterk voor

**3.2 Onze uitgangssituatie** Op dit moment zijn de scholen 220 en 170 leerlingen groot. Wij zijn regio scholen. De gezinnen kunnen in nabijheid van de scholen wonen, maar ook uit omliggende dorpen komen als Dirkshorn, Sint Pancras, Broek op Lange Dijk, Zuid-Scharwoude, Sint-Maarten etc. Veel ouders kiezen voor hun jonge kind heel bewust voor de vrijeschool. Vaak hebben deze ouders zelf ook op een vrijeschool gezeten of namen ze er notie van via familie of vrienden. Andere ouders kiezen heel bewust voor de vrijeschool als tegenantwoord op de 'reguliere aanpak'. Weer andere ouders melden zich met hun (vaak al schoolgaande) kinderen vanuit een gevoel van ongenoegen over de huidige school. Zij zijn veelal vanuit een urgentie op zoek naar ander onderwijs en dat is omdat het met hun kind in de huidige setting niet goed gaat.

Wij werken vanuit de overtuiging dat ieder kind recht heeft op een goed verzorgde brede basis. Het sociale aspect is heel belangrijk; elkaar helpen en samen optrekken. Naast rekenen en taal worden de kinderen geschoold in kunstzinnige vakken, muzikale ontwikkeling, verbinding met de natuur, periode-onderwijs (thematisch). Het brede aanbod maakt ons bijzonder.

Door onze eigen uitgangssituatie in beeld te brengen, kunnen we als school beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van onze kinderen en ouders. Deze nemen we ook mee in onze ambities, schoolplan en professionalisering.

Het leren en de ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed door een heel scala aan factoren. Wij hebben daar niet altijd invloed op, maar kunnen er wel zo veel mogelijk rekening mee houden in het belang van de kinderen.

Factoren die van invloed zijn op het leren en de ontwikkeling van kinderen:

- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Factoren leerlingen
- Factoren thuissituatie
- Factoren sociale netwerk

### *Maatschappelijke ontwikkelingen*

Scholen – en vooral passend onderwijs – hebben een maatschappelijke opdracht. We dragen zorg voor een optimale omgeving, waarin alle kinderen zich kunnen ontwikkelen en hun talenten leren benutten om als volwaardig mens te leven. We bereiden leerlingen voor op de toekomst, zodat zij als volgende generatie de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor zichzelf, mens en milieu.

In onze maatschappij zien we de volgende tendensen: (Sterrenzanger zwart gekleurd, Rudolf Steinerschool **blauw** gekleurd)

- Het aantal kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften neemt toe. Met passend onderwijs als basis worden deze kinderen op de school in de buurt aangemeld. Om zo goed mogelijk aan te sluiten op de belangrijkste onderwijsbehoeften, werken we volgens de handelingsgericht methodiek<sup>1</sup>. We kijken vooral preventief naar wat de leerling nodig heeft. De toenemende verschillen tussen kinderen vragen van scholen maatwerk.
- Het sociale verkeer is veranderd door sociale media. Kinderen groeien op met dagelijks gebruik van computer, smartphone en tablet. De digitalisering van de samenleving maakt veilige digitale communicatievaardigheden voor kinderen steeds belangrijker. Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het leren en het opdoen van kennis. Vaardigheden als samen delen, samen leren en samen creëren, kritisch denken, problemen oplossen zijn belangrijker en complexer geworden.
- De ouderpopulatie is divers. Er zijn meer verschillende manieren van opvoeden. Opvoedingsoriëntaties worden beïnvloed door herkomst, geloof, sociale status en opleiding. Ouders vormen voor kinderen de context waarin ze opgevoed worden. Partnerschap tussen ouders en school is dan ook belangrijk om elkaars opvoedingsoriëntatie te begrijpen én af te stemmen in het belang van het kind.
- **Analyse en conclusie:** Uit bovenstaande analyse van de leerlingenpopulatie van de Sterrenzanger en de **RudolfSteinerschool** blijkt dat 26%/21% van de leerlingen te maken heeft met een gebroken gezinssituatie. Het gaat om een behoorlijk aantal leerlingen (41/47 ). 13 %/6% wordt opgevoed door een alleenstaande ouder. (21/12 leerlingen). Wij anticiperen hierop door deze kinderen te ondersteunen op emotioneel gebied door onze zorg, aandacht , betrokkenheid, regels en structuur, waardoor er rust is op school en er een veilig klimaat heerst. Wij werken met regenbooglessen (sociaal emotioneel lesmateriaal) , ter ondersteuning van de sociaal -emotionele ontwikkeling van de kinderen in alle klassen, tenminste 1x in de week en zo nodig vaker. Ook werken wij met een duidelijk protocol van Ithaka voor gescheiden ouders t.a.v. informatieverstrekking

---

<sup>1</sup> Handelingsgericht werken, HGW, is cyclisch oplossingsgericht en kent 4 fasen: waarnemen-begrijpen-plannen-realiseren. Bron N. Pameijer <http://wij-leren.nl/hgw-pameijer.php>

vanuit school. Wij zijn er voor het belang van het kind. Daarom houden wij ons afzijdig van conflicten tussen gescheiden ouders op school. De verantwoordelijke ouder stelt leerkrachten op de hoogte wie hun kind komt ophalen. Dat is de ouder met het ouderlijk gezag. Als ouders daarvan afwijken stellen zij ons hiervan op de hoogte.

- 12%/15% van de leerlingen is zij-instromer. Dit is niet terug te zien in de resultaten. De zij-instromers scoren gemiddeld qua leerprestaties. De zij-instromers zijn geen zorgleerlingen met een diagnose/1 leerling met een diagnose. Wel zijn er van de 19 zij-instromers 2 kinderen met dyslexie en 1/2 kind met vermoeden van dyslexie. De zij-instromers in klas 6 stromen uit op niveau vmbo b/k 2 leerlingen vmbo-T (3/1 kinderen) HAVO (5 kinderen) Havo/VWO 1 leerling en VWO 1 leerling .
- 6%/8% van de leerlingen heeft een diagnose (10 leerlingen). Wij anticiperen hierop door regelmatig overleg te hebben met leerkracht, IB-er, de ouders en externe instanties om informatie en advies uit te wisselen en de voortgang in de gaten te houden.
- We hebben geen/geen gewichtenleerlingen in klas 1 t/m 6. Het opleidingsniveau van de ouders is hoog te noemen. De meeste ouders kiezen heel bewust voor het vrijeschoolonderwijs. Dat betekent voor onze ambitie dat wij de lat hoger kunnen leggen t.a.v. kinderen die meer kunnen en willen, de zgn. plusleerlingen. Het afgelopen jaar hebben we besteed aan scholing op het gebied van hoogbegaafdheid. Het nieuwe schooljaar start met een pilot van 4 leerkrachten van beide scholen die het voortouw nemen bij vergroten van het aanbod (verrijking) voor de plusleerlingen in de klassen en het ontwikkelen van beleid t.a.v. de meer begaafde leerlingen. Dit nemen we op in ons jaarplan 16-17.

### 3.2.1 Leerlingen

---

Om het onderwijsproces zo goed mogelijk af te kunnen stemmen op de totale populatie, brengen wij de algemene kenmerken van de leerlingen hierbij in beeld. Het gaat daarin om de volgende kenmerken:

- Leerstijlen en motivatie
  - Denkers of doeners? Actieve of passieve leerhouding?
  - Uitstroom, leerlingen met extra ondersteuning, verwijzingen.
- Taalsituatie
  - Moedertaal, NT2, VVE.
- De 10 clusters in onderwijsbehoeften
  - Aantal leerlingen met begeleiding

**Leerstijl en motivatie van de leerlingen:**

Betrokkenheid, schoolbeleving, schoolklimaat.

**Het afgelopen schooljaar zijn er in totaal:**

**(in het zwart aantallen van de Sterrenzanger in het blauw aantallen van de Rudolf Steiner)**

\_\_1/2\_ leerlingen verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)

\_\_0\_/1\_ leerlingen verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)

Hebben \_\_14/20\_ leerlingen extra ondersteuning gekregen in school.

Hebben \_0/1\_ leerlingen een eigen leerlijn gehad.

Afgelopen 3 jaar zijn er in totaal:

\_\_1/1\_ leerlingen verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)

\_\_0/2\_ leerlingen verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)

Hebben \_20\_/25\_ leerlingen extra ondersteuning gekregen in school.

Hebben \_\_1/2\_ leerlingen een eigen leerlijn gehad.

**Deelname aan het onderwijs:**

		Aantal/%
Schoolloopbaan/doubleren	verlengingen	1 II/0
	onderbouw	0/0
	middenbouw	1 II/0
	bovenbouw	0/0
Ziekteverzuim	onderbouw	Niet langdurend/niet langdurend
	middenbouw	Idem/1
	bovenbouw	Idem/idem
Thuiszitters	onderbouw	0/0
	middenbouw	0/0
	bovenbouw	0/0
Schorsing	onderbouw	0/0
	middenbouw	0/0
	bovenbouw	0/0

**Uitstroom afgelopen schooljaar:**

	%
gymnasium/atheneum VWO	19,2/23%
Havo/vwo	23%
havo	46,2/10%
Havo/vmbo tl	13%
vmbo TL/GL	11,5/13%
vmbo B/K	3,8/16%
praktijkonderwijs	0/0



Na 3 jaar voortgezet onderwijs: niet bekend/[onvolledig bekend](#)

gymnasium/atheneum	
havo	
vmbo TL/GL	
vmbo B/K	
praktijkonderwijs	

**Geboden extra ondersteuning** afgelopen schooljaar op basis van de verschillende clusters van onderwijsbehoeften. Uitgedrukt in percentage van totaal aantal leerlingen

Onderwijsbehoeften	Aantal / %	Onderwijsbehoeften	Aantal / %
specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.	2%/3%	specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.	2%/2%
specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.	4%/5%	specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat de leerling naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.	1%/1%
specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.	0/1%	specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum.	0/2%
specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).	0/0	specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij taalvaardigheden worden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.	0/1%
specifieke behoefte om het leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).	0/1%	anders, namelijk:	0/0

### **Noodzakelijke onderwijsbehoeften (3)**

- Structuur; heldere wederzijdse verwachtingen
- Veelzijdig aanbod; vele talenten aanspreken
- Ruimte voor eigenheid; wie ben jij?! Ik ben nieuwsgierig naar je.

### 3.2.2 Opvoedsituatie thuis

Op basis van de volgende factoren \* analyseren wij de opvoedsituatie van de leerlingen.

		Aantal
Gezinssamenstelling (Bron LAS)	Beide ouders Samengesteld gezin Eenoudergezin	15/ 21/12
Leefstijl (Bron <a href="#">ggdhollandsnoorden</a> )	1. Goede relatie met ouders, voldoende houvast, oplossingsgericht, veiligheid, bewegen. 2. Regelmatig ruzie, eenzaamheid, onveilig voelen.	Allen/allen  n.v.t./n.v.t.
Opvoedingsoriëntatie	1. Regels zijn leidend (op een strikte manier orde en regelmaat naleven, meer sturing door de volwassenen, leren luisteren; doen wat de autoriteit zegt) 2. Autonomie (meer ruimte voor het dragen van eigen verantwoordelijkheid, kritisch denken, rechtvaardig zijn en omgaan met gevoelens en emoties) 3. Oplossingsgerichte oriëntatie (stimuleren van probleemoplossend vermogen, creatief denken) 4. Actieve geloofsbelijdenis	n.v.t./n.v.t.
Geboorteplaats leerlingen	<b>Nederland</b> <b>Europa</b> Noord-Amerika Zuid-Amerika Azië Afrika Oceanië	
Geboorteplaats ouders	<b>Nederland</b> <b>Europa</b> Noord-Amerika Zuid-Amerika Azië <b>Afrika</b> Oceanië	
Hoogste opleidingsniveau	basisonderwijs <b>voortgezet onderwijs</b> <b>mbo</b> <b>hbo</b> <b>wo</b>	

Hoogste inkomensniveau	bovenmodaal modaal beneden-modaal	-
Woonadres leerlingen	<b><i>Uit wijk</i></b> <b><i>Uit gemeente</i></b> <b><i>Buiten gemeente</i></b>	
Keuze school	locatie dicht bij huis <i>visie – schoolconcept</i> overig	

\* Bron indicatoren - Sociaal Cultureel Planbureau.

### **Noodzakelijke ondersteuningsbehoeften ouders:**

- Betrokkenheid / participatie in de school  
Ouders stellen informatie op prijs en hebben graag meer inspraak in beleid en keuzen die met betrekking tot het functioneren van de school en het onderwijs worden gemaakt.  
Ouders zijn ook in praktisch-organisatorische zin graag betrokken.
- Ondersteuning  
Ouders staan over het algemeen open voor ondersteuning en stellen zich kwetsbaar op. Hoe stimuleer ik goed gedrag? Wat heeft een kind nodig om een schooldag goed te starten? In samenspraak met de leraar en IB worden de juiste beslissingen genomen.  
Ouders wensen open contact.

### **3.2.3 Sociaal netwerk**

---

Het sociaal netwerk van de populatie kan ruim worden geïnterpreteerd. Daar de scholen regio-scholen zijn en veel kinderen niet in de buurt van de school wonen is er weinig sprake van een "buurt-verbinding". Kinderen hebben in hun eigen buurt, sport en hobby.

- Ontwikkelingen binnen zorg en jeugdhulp;  
Netwerk, sportverenigingen, ...
- De wijk;  
Problematiek, wijkpreventie, ...
- Demografische ontwikkelingen;  
Nieuwbouw; de wijk Vronermeer-Noord komt in de komende jaren tot stand en zal ook aan de groei van de vrijescholen bijdragen. Het is de vraag op welke wijze wij eventueel deze groei kunnen opvangen, want op dit moment zijn de klassen van de scholen (zeker in de kleuterbouw) vol. Er zijn wachtlijsten opgesteld.

### **3.3 Inrichting onderwijssteuning**

Onze aanpak is in alle opzichten erop gericht dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en leren. Hiermee stimuleren we de brede ontwikkeling (het leren van kinderen in vele opzichten; motoriek, cognitie, kunstzinnigheid, inventiviteit, muzikaliteit

etc.) en proberen we belemmeringen in de ontwikkeling/het leren te voorkomen. We maken werk van een sterk didactisch en pedagogisch klimaat. Zie onze schoolgids. Dit betekent niet dat we belemmeringen altijd kunnen voorkomen. We willen (mogelijke) belemmeringen in het leren/de ontwikkeling van een kind vroegtijdig signaleren. Daarvoor hebben we een 'handelingsgerichte ondersteuningsstructuur' ingericht. Hoe wij precies vorm en inhoud geven aan (extra) ondersteuning staat beschreven in ons 'zorgplan'.

Onze ondersteuningsstructuur sluit aan op de werkwijze van ons samenwerkingsverband Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Zie hoofdstuk 5. Dit geldt ook voor de Sterrenzanger.

## 4. Ons schoolondersteuningsprofiel

---

Dat wat onze school aan kinderen kan bieden zónder extra ondersteuning van buiten, valt onder de basis- en lichte ondersteuning. Deze wordt bepaald door wet- en regelgeving én door onze ambitie en visie. Het schoolondersteuningsprofiel bevat een aantal wettelijk bepaalde elementen – bijvoorbeeld het pestprotocol – maar verder zijn er veel verschillen mogelijk tussen scholen.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in ons schoolondersteuningsprofiel. Dat doen we aan de hand van 10 clusters van onderwijsbehoefte. Een cluster met de daarbij horende aanpak heet een arrangement. Daarnaast laten we met het profiel zien waarin we ons verder willen ontwikkelen.

### **1. De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.**

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- In de kleuterklassen staat het leren door nabootsing centraal. Kinderen ontwikkelen zich door na te doen en over te nemen. De structuur is sterk, de voorspelbaarheid is groot. Prestatiegericht en schools leren is nog niet aan de orde. Leraren observeren en volgen de ontwikkeling van de kinderen en dagen hen uit middels spel en beweging.
- Er ligt een duidelijk ritme besloten in het jaar; wij volgen de seizoenen en vieren de feesten die daarbij horen. Het vieren van de feesten is een rijke traditie waar altijd met veel enthousiasme naar uitgekeken wordt door kinderen, leraren en ouders. Dit ritme komt ook tot uitdrukking in onze seizoen tafels. Daarnaast zijn wij behoudend met nieuwe impulsen van buitenaf, wij zijn kritisch op het grote aanbod aan projecten die ons tussentijds aangeboden wordt.
- Elke dag kent een vaste opstart; hand schudden bij de deur, spreuk, lezen, een vast ochtendbegin. Zang, gedicht, kort gesprek en een vooruitblik op de dag hoort daarbij. Het rooster staat op het bord.

#### **Ambitie:**

De scholen zijn nog steeds overtuigd van het feit dat de structuur van het jaar, met eerste uitgangspunt de vertelstof en de seizoenen, gehandhaafd moet blijven worden. Op de loer ligt dat er door de vaste tradities weinig ruimte is om buiten de muren van de school te kijken. Wij hebben de ambitie om ouders meer te beluisteren op hun wensen in het onderwijs aan hun kinderen om te bekijken of we daarbij aan kunnen sluiten.

### **2. De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat hij/zij naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.**

Aanpakken die de scholen ter beschikking hebben:

- De school heeft een breed ontwikkelingsaanbod waardoor het kind altijd op andere deelgebieden wel mee kan komen.

- De school heeft specialisten op het gebied van taal, rekenen en hoogbegaafdheid.
- De school heeft een specialist die extra ondersteuning kan bieden aan kinderen die voor een periode intensieve begeleiding kunnen gebruiken.
- De school heeft een ervaren intern begeleider die de wetten van de aangepaste leerlijnen goed kan toepassen en daarin de leerkracht en ouders kan ondersteunen. Denk ook aan het opstellen van het TOP-dossier.
- De school heeft een pedagogisch klimaat gecreëerd waarbij verschillen normaal en geaccepteerd zijn
- De school maakt bewust keuzes voor toetsing. (vb BOOM toetsen ipv CITO)
- De school geeft extra instructie om het inzicht en toepassing te versterken door stapsgewijs te schakelen van concreet naar symbolisch naar abstract.
- De school hanteert verschillende werkvormen en oefenmogelijkheden gericht op het bereiken van de leerdoelen en het tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften. Dit doen wij door coöperatief te leren, ICT in te zetten, rekening te houden met verschillende leerstijlen.
- De school benadrukt de talenten en mogelijkheden van deze leerling door wekelijks hem/haar positief onder de aandacht te brengen (organisatietalent, sporttalent, etc.)

#### **Ambitie:**

Wij willen de handelingsbekwaamheid van de individuele leraar blijvend verbeteren en stimuleren (na)scholing aansluitend op het jaarplan.

### **3. De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum.**

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft een 'stroom' opgericht voor kinderen die meer dan de basisstof aankunnen en deze stroom noemen we RIJK-leren. In deze werkgroep zitten de interne begeleiders en de specifiek opgeleide leraren. Zij ondersteunen collega's in de school. Er zijn materialen en spellen aangeschaft waar nu ervaringen mee worden opgedaan. De teams zijn geschoold door een deskundige op het gebied van hoogbegaafdheid.
- De school signaleert kinderen die behoefte hebben aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum bijvoorbeeld met behulp van het SiDi 3 protocol of het Digitaal handelingsprotocol begaafdheid (DHH).
- De school gebruikt zowel divergente als convergente denktechnieken. Dit doen wij o.a. met opdrachten die het kritisch en creatief denken stimuleren (filosofie).
- De school richt een onderzoekende leeromgeving in om leerlingen te laten excelleren. Hier is aandacht voor topdown leren dat gericht is op de aanpak – het proces is belangrijker dan het product.
- De school biedt structureel opbrengstgericht onderwijs op maat door zichtbaar doelen te stellen en/of door de leerling te laten stellen.
- De Sterrenzanger laat leerlingen in toenemende mate eigenaar zijn van hun eigen leerproces door ze eigen uitdagingen, oplossingen/werkwijzen en een planning te laten formuleren, werk te laten maken van de uitvoering en daarop te reflecteren. Dit doen we op de Sterrenzanger met portfolio's en assessments.

**Ambitie:**

Met de in gang gezette procedure willen wij deze groep kinderen beter bereiken en dat blijkt uit het feit dat ze met meer welbevinden naar school gaan. Zij ontwikkelen zich beter en dat blijkt ook uit de toetsen SVT van BOOM. Ook ouders koppelen ons deze waarneming terug en zijn tevreden over de aanpak van hun kind. Ouders willen we ook (blijvend) betrekken bij het aanbod.

**4. De leerling heeft specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij hij/zij taalvaardigheden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.**

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De lesstof van de school is opgebouwd in leerjaren, ontwikkelingsfasen en daaraan gekoppeld vertelstof. Deze vertelstof is de kapstok voor de ontwikkeling van rijke taal. Denk aan sprookjes, mythen, fabels en sagen.
- Er is een rijke bibliotheek en een taal-leescoördinator die nauw betrokken is bij het taal/lees onderwijs in alle klassen.
- De vertelstof wordt met regelmaat uitgespeeld en op vele verschillende manieren verwerkt.
- Wij hanteren de leesmethodiek van ZLKLS (Zo Leren Kinderen Lezen en Spellen) en voeren dat door de hele school met de spellingsmethode STAAL (behorend bij ZLKLS).

**5. De leerling heeft specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.**

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De scholen staan bekend om hun bijzondere sociale (veilige) sfeer. Als ongewenst gedrag zich voordoet dan wordt daar adequaat en snel op gereageerd, kinderen en ouders worden dan betrokken.
- Het team is geschoold in de Regenboogtraining; een sofa-training vanuit de begeleidingsdienst vrijescholen.
- De scholen zien ongewenst gedrag als een schoolprobleem wat zich dus niet beperkt tot een aantal kinderen of een klas.
- De school heeft wenselijk gedrag duidelijk omschreven en ook hoe te handelen bij ongewenst gedrag.

**6. De leerling heeft specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.**

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Zie ook de taal beschrijving hierboven.

**7. De leerling heeft specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.**

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De leerkrachten signaleren leerlingen met rekenproblemen tijdig door systematisch rekengesprekken te voeren en toetsen te analyseren.
- De scholen hebben een reken coördinator die samen met IB en de klassenleerkracht de kinderen in hun ontwikkeling volgt.

### **8. De leerling heeft specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).**

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

In overleg met ouders kan altijd bekeken worden of wij aan bijzondere verzoeken kunnen voldoen. Op dit moment zijn er weinig specifieke aanpassingen. Wel zijn de lokalen allemaal gelijkvloers.

### **9. De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).**

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school is op de hoogte van de executieve vaardigheden en leerkrachten kunnen deze herkennen. Dit doen wij door te observeren, te luisteren naar ouders en het kind. Vervolgens stimuleren wij deze vaardigheden door:
  - Werkgeheugen: informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken. Dit doen wij door complexe taken op te delen in kleine stukken. De kinderen leren zelf een stappenplan te maken en stappen af te vinken.
  - Emotieregulatie: emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren. Dit doen wij met een thermometer, een stop-denk-doe-methode.
  - Flexibiliteit: flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag. Dit doen wij door regelmatig (gezelschap en regenboog)spellen te spelen.
  - Taakinitiatie: op tijd en efficiënt aan een taak beginnen in plaats van vluchtgedrag. Dit doen wij o.a. door de leerling een maatje te geven dat hier geen moeite mee heeft.
  - Timemanagement: tijd inschatten, verdelen en deadlines halen. Dit doen wij door een timetimer in te zetten. Kinderen te helpen met het inzichtelijk maken van tijds (verloop).
  - Metacognitie: een stapje terug doen om jezelf en de situatie te overzien en te evalueren. Dit doen wij door regelmatig tijdens het proces te vragen 'ben ik nog op de goede weg', een korte stop waarbij de leerling benoemt of hij/zij op de goede weg is.
- De school voorziet regelmatig in het spelen van gezelschapsspellen en de leerkracht neemt hierbij een coachende houding aan.

### **10. Andere ondersteuningsbehoefte, namelijk:**

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Het aanbod van de scholen is prima terug te lezen op de web-sites en in de schoolgidsen. Iedereen is daarnaast welkom om de scholen te bezoeken voor vragen over de onderwijsaanpak.

Bron clusters: TOPdossier (groeidocument). TOP staat voor TotaalOntwikkelingsPlan.



## 5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

### 5.1 Ondersteuningsniveaus

**Uw kind krijgt op school de ondersteuning die passend is: zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We evalueren regelmatig. Is er meer of juist minder nodig? Dan passen we het niveau van ondersteuning aan.**

We onderscheiden vier niveaus van ondersteuning:

- Ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning
- Ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen
- Ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen
- Ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

#### **Basisondersteuning**

Het kind ontwikkelt zich goed met het onderwijs dat onze school biedt.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht

#### **Niveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning**

De leerkracht, intern begeleider, ouders of leerling hebben zorgen over – bijvoorbeeld – de cognitieve, lichamelijke en/of sociaal-emotionele ontwikkeling. Uw kind komt daarom in de leerlingbespreking. Op basis van een brede analyse wordt er een plan opgesteld: één kind, één plan.

We kunnen ervoor kiezen het TOPdossier, voormalig groeidocument, deel A en B te gebruiken als hulpmiddel bij de analyse. Uw kind wordt altijd een tweede keer besproken in de leerlingbespreking – ook als het goed gaat. Is de lichte ondersteuning onvoldoende? Dan wordt opgeschaald naar ondersteuningsniveau 2.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider

#### **Niveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen**

Onze school schakelt één van de consultants van het samenwerkingsverband in. De extra ondersteuning voor het kind bestaat uit een kortdurend arrangement binnen onze school, ter versterking van de lichte ondersteuning. Het TOPdossier is leidraad voor de analyse, het plan, het overeenstemmingsgesprek en de evaluatie.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders

- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp
- Eventueel leerkracht school met speciale deskundigheid

### **Niveau 3: extra ondersteuning door externen**

Om aan de extra ondersteuningsbehoefte van uw kind te voldoen, is het nodig dat onze school gebruikmaakt van een arrangement van – bijvoorbeeld – een andere basisschool of een S(B)O óf dat onze school extra ondersteuning binnenhaalt.

De ondersteuning vindt plaats binnen onze school, buiten school of op een andere school.

De consulent van het samenwerkingsverband organiseert de benodigde deskundigheid.

Het TOPdossier wordt volledig ingevuld, behalve het gedeelte TLV

(toelaatbaarheidsverklaring).

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Externe deskundige
- Eventueel jeugdhulp
- Eventueel intern begeleider van andere school

### **Niveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O**

Het benodigde arrangement kan alleen geboden worden door het S(B)O – voor een korte of langere periode. Vóór de toelating wordt het ondersteuningsteam versterkt met medewerkers van het S(B)O. Het TOPdossier wordt volledig ingevuld. De consulent van het samenwerkingsverband brengt het in bij de toewijzingscommissie. Periodiek wordt geëvalueerd of S(B)O nog steeds het best past bij uw kind.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp
- Vertegenwoordiger S(B)O

## **5.2 Werkwijze**

**Om uw kind passend onderwijs te bieden, hanteren alle scholen in Noord-Kennemerland dezelfde werkwijze. Daardoor kunnen we goed samenwerken. Een belangrijk hulpmiddel is het TOPdossier (voorheen: groeidocument).**

Heeft uw kind extra ondersteuning nodig? Dan bepalen de leerkracht en intern begeleider welk niveau van ondersteuning passend is. Indien nodig schakelen we de consulent van het samenwerkingsverband in.

### **Overleg tussen school en u**

We bespreken zorgvuldig wat uw kind precies nodig heeft. Wie is uw kind als persoon? Wat gaat er goed? Wat gaat er minder goed? Wat is er nodig om te zorgen dat het beter gaat? In het zogeheten multidisciplinair overleg (MDO) bent u een belangrijke gesprekspartner. Hierbij is ook de consulent van het samenwerkingsverband aanwezig.

### **Overleg met andere professionals**

Soms worden er ook andere professionals betrokken bij het MDO. Bijvoorbeeld medewerkers van jeugdhulp, gemeente of zorginstellingen. Iedereen brengt zijn eigen gezichtspunt in. Zo ontstaat een gezamenlijk plan voor de juiste vervolgstappen.

### **TOPdossier**

Het TOPdossier is een werkdocument dat ons praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Als ouder wordt u actief betrokken bij het invullen van het TOPdossier.

Alle scholen en samenwerkende instanties zoals jeugdhulp en zorg werken met het TOPdossier – vanuit de gedachte: één kind, één plan.

### **Doelen van het TOPdossier**

Het TOPdossier...

- ... geeft een **goed beeld** van de ontwikkeling en behoeften van een leerling, én van de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht, school en ouders.
- ... is **gespreksleidraad** bij de bespreking van de leerling in het multidisciplinair overleg (MDO).
- ... bevat, indien aan de orde, het **ontwikkelingsperspectief** (OPP) van de leerling.
- ... biedt **eenduidigheid en onderbouwing** van vervolgstappen.
- ... biedt mogelijkheden om met externe jeugdhulpverleners en voortgezet onderwijs samen te werken – **één kind, één plan**.

### **Werkgebieden**

We willen uw kind passend onderwijs dicht bij huis bieden: in ons werkgebied werken alle scholen samen, over de muren van de schoolbesturen heen. Het samenwerkingsverband kent 8 werkgebieden. We bundelen onze krachten, wisselen kennis uit en weten van elkaar welke expertise er is.

### **Meer over de werkwijze**

Voor professionals heeft het samenwerkingsverband de werkwijze beschreven in de 'Handleiding groeidocument' en 'Stappen, procedures en routes' (zie bijlage). Deze zijn ook voor u toegankelijk. Hebt u vragen? U kunt terecht bij de leerkracht, intern begeleider of bij de consulent van het samenwerkingsverband.

## 6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

**Nadat we de behoeften van uw kind goed in kaart hebben gebracht, kan duidelijk worden dat het antwoord op sommige ondersteuningsvragen buiten het bereik van onze school ligt. Deze grens in ondersteuning is niet altijd scherp. Het aangeven van grenzen is maatwerk. Analyse, eerlijkheid en helderheid zijn belangrijk om de grens van het kunnen te bepalen.**

Uitgaand van wat uw kind nodig heeft, zoeken we dan samen met u en het samenwerkingsverband een passende plek voor uw kind. We kijken samen naar wat het beste is voor uw kind. Het belangrijkste is dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en krijgt wat daarvoor nodig is.

Voor de vrijescholen geldt dat wij het liefst zoveel mogelijk kinderen zouden willen laten profiteren van ons aanbod. Daar wij een brede ontwikkeling beogen en daarom een veelzijdig curriculum bieden is het niet mogelijk om de klassen groter te laten zijn dan 30 kinderen. Bij nieuwe aanmeldingen wordt altijd zorgvuldig gekeken of er plek is; in de grootte van de klas, maar ook in de ondersteuningsbehoefte van de klas. De mogelijkheden voor het bieden van passende ondersteuning kan in de verschillende klassen om verschillende redenen uiteenlopen. Het oordeel over de (extra) belastbaarheid van de klas en de leerkracht ligt bij de interne begeleider en de schoolleider.

## Bijlagen ( deze zijn terug te vinden op de website van de school: snelmenu documenten)

TOPdossier, Handleiding TOPdossier, Stappen en procedures (zie ook [www.ppo-nk.nl](http://www.ppo-nk.nl))

Toetskalender

Afspraken bij de toetskalender

Protocol verlengen en versnellen

Verzuimbeleid

Klachtenprotocol

Pestprotocol

Protocol voor medische handelingen

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

### **Te vinden op [www.ppo-nk.nl](http://www.ppo-nk.nl):**

Protocol PO-VO

### **Op school in te zien:**

Protocol leerlingdossier en privacy

Dyslexieprotocol

Protocol ernstige wiskunde- en rekenproblemen en dyscalculie (ERWD)